

KVALITA ŽIVOTA SENIORŮ VE VYBRANÉM DOMOVĚ PRO SENIORY V DOBĚ SOUČASNÉ PANDEMICKÉ SITUACE 2020–2021

QUALITY OF SENIORS' LIFE IN SELECTED HOME FOR THE ELDERLY DURING CURRENT PANDEMIC SITUATION 2020–2021

Šárka Nováčková

Abstrakt

Východisko a cíl: Článek se zabývá deskripcí a analýzou kvality života seniorů ve vybraném domově pro seniory v době pandemické situace covid-19.

Metody: Článek uvádí výsledky z kvalitativního výzkumu formou polostrukturovaných rozhovorů zaměřených na vnímání kvality života u vybraných seniorů v pobytové službě.

Výsledky: Ve výsledcích se ukázalo, že nejvýznamnější vliv na kvalitu života seniorů v době pandemie má jejich izolace, snížení fyzické aktivity, ale i seznámení s moderní technikou.

Diskuse: Výsledky z výzkumného šetření v době pandemické situace se daly předpokládat, všechna omezující rozhodnutí měla vliv na kvalitu života seniorů. Překvapivé zjištění je, že zejména mladší senioři se zajímají i o nejmodernější techniku, její používání a zajímá je moderní vybavení pobytových sociálních služeb.

Závěr: V době pandemie by senioři neměli být omezováni a izolováni od kontaktu s rodinami, měli by být podporováni v zachování zdravého životního stylu a důraz by měl být kladen na fyzický pohyb.

Klíčová slova

kvalita života, péče o seniory, pandemie covid-19, senior

Abstract

Background and aim: The article contains description and analysis of the quality of seniors' life in a selected home for the elderly during the pandemic situation covid-19.

Methods: The article presents the results of qualitative research in the form of semi-

structured interviews focused on the perception of selected seniors' quality of life in the residential service.

Results: The results showed that the most significant influence on the quality of life of seniors during a pandemics has their isolation, reduction of physical activity, but also familiarization with modern technology.

Discussion: The results of the research survey during the pandemic situation have been expected, all restrictive decisions had an impact on the quality of life of seniors. A surprising finding is that especially younger seniors are also interested in the state of the art technology and they are interested in modern equipment for residential social services.

Conclusion: During a pandemics, seniors should not be restricted and should not restrain from their contact with families, they should be encouraged to maintain a healthy lifestyle and the emphasis should be on the physical activity.

Keywords

Quality of life, older people care, pandemics covid-19, senior

ÚVOD

Prioritou naší společnosti je nechat dožít seniora v domácím prostředí, i když péče je velmi psychicky a fyzicky náročná. Vzhledem k zdravotnímu stavu seniora nelze domácí péči vždy zajistit ani s pomocí terénních či ambulantních služeb, proto senior spolu s rodinou volí sociální pobytovou službu. Přáním seniora je dožít život kvalitně a důstojně.

Kvalita života je vnímána celkovým postavením člověka ke své kultuře, kde žije, ke svým touhám, očekáváním a zálibám, k životním metám, které si stanovil (Baloun a Velímský, 2018).

Koncept kvality života můžeme hodnotit podle hlediska subjektivního a objektivního. Objektivní hledisko kvality života je monitorováno materiálním zabezpečením, sociálními podmínkami i fyzickým zdravím jednotlivce. Jedná se o soubor podmínek demografických, ekonomických, sociálních, zdravotních, které mají vliv na život člověka. Naproti tomu subjektivní vnímání kvality života je dáno postavením jedince ve společnosti a jeho spokojenost závisí na jeho osobních cílech, zájmech, očekáváním, přáních, odvíjí se od emoční stability a sebehodnocení. Subjektivním i objektivním hodnocením kvality života získáváme odlišná data, ale obě skupiny poskytují nepostradatelné informace k hodnocení kvality života (Vaďurová a Mühlpachr, 2005).

Kvalita života ve stáří je velmi individuální a subjektivní. Rozhodující vliv má psychická pohoda, aktuální zdravotní stav, životní úroveň a vzdělání člověka, hodnotová orientace

člověka, ale především různorodost potřeb, které člověka uspokojují. Řadíme sem potřeby fyziologické, psychické a sociální (Mühlpachr, 2008).

Kvalitu v sociálních službách si stanovuje, určuje a posuzuje sám uživatel, tedy klient sociálních služeb. Vztahy mezi poskytovatel sociální služby a klientem jsou dané, definovatelné a kontrolovatelné (Kolektiv autorů, 2020).

Podle Malík Holasové (2014, s. 23) MPSV zdůrazňuje, že „účelem zajištění kvality sociálních služeb je ochrana zranitelných skupin obyvatelstva (příjemců služeb) před nekvalitně poskytnutými službami, zejména před porušováním práv klientů“.

Stárnutím celé populace v globálním měřítku, dochází zvyšujícím se počtem seniorů i se zvýšením počtu jedinců, kteří potřebují pomoc sociálních pobytových služeb. Rozpadem vícegeneračních rodin, kdy jsou většinou pečující ženy zaměstnané a vzhledem k tomu, že je prodloužena hranice odchodu do důchodu, může docházet ke snížení dostupnosti poskytované péče v domácnostech a zároveň si zvyšují nároky seniorů a jejich rodin na kvalitu poskytovaných sociálních služeb (Průša a kol., 2021).

Velmi důležité je pro seniory prostředí pobytové sociální služby, které má vliv na celkovou kvalitu života seniora. Pro seniory je stěžejní najít smysl života, i když v minulosti prožili v životě velké osobní ztráty. Neměli by přerušovat své sociální vztahy a kontakty s nejbližšími členy rodiny, s přáteli (Ondrušová, Krahulcová a kol., 2019).

„Kvalitu v sociálních službách můžeme také definovat jako soubor vlastností a znaků nějakých činností, které se vztahují na naplnění daných požadavků. Míru kvality sociálních služeb bychom mohli také definovat jako pozitivní rozdíl od daných standardů“ (Kolektiv autorů, 2020, s. 166-167). Sociální služby jsou službami veřejnými a kvalita poskytované péče je závislá na uspokojení potřeb, zájmů uživatelů sociálních služeb a jejich zadavatelů. Je zabezpečena primární úroveň všech poskytovaných služeb dodržováním standardů kvality, které jsou povinné a ukotvené v zákoně o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v § 88 písm. h. (Pilát, 2015).

V České republice je celý systém poskytované péče zaměřen na kvalitativní vnímání, na proces poskytování sociální služby a její výstupy. Tím je spokojenost uživatelů, důstojnost, jejich aktivní účast v celém procesu pobytové služby, seberealizace a ochrana jejich práv, jak uvádí Mátl a Jabůrková (2007).

Do života celé naší populace a nejvíce do života seniorů zasáhla pandemie covidu-19, která ovlivnila všechny sociální služby a začala se šířit na našem území od jara 2020 (Pospíšil, 2020).

Celý rok 2020 byl náročný pro celou populaci. Zátěžový byl pro sociální služby v České republice a dovolím si konstatovat, že nejvíce pro skupinu seniorů. V jejich životě se objevila nejistota, ztráta kontaktu se svými blízkými, s rodinami, ale i nové aspekty v již zavedené péči v sociálním zařízení (Pospíšil, 2020).

Pandemie a její vliv na kvalitu poskytované péče

Absolutní prioritou je ochrana fyzického a psychického zdraví zaměstnanců sociální péče a zajištění jejich bezpečnosti. Protože pokud budeme mít chráněné zaměstnance, s dostatkem osobních ochranných prostředků, můžeme následně ochránit klienty v sociálních zařízeních (Lusková, 2020).

Individuální plánování klientů bylo v době pandemie oficiálně přerušeno. Nicméně vybraný poskytovatel pokračoval s plněním osobních cílů klientů alespoň v omezené míře. Velký důraz byl kladen na individuální aktivizaci a seznámení s moderních počítačovou technikou či chytrým telefonem což byl důležitý mezník pro komunikaci klientů s rodinami. Obzvláště náročné to bylo pro klienty s demencí, vyžadovali speciální přístup, zvýšenou pomoc a motivaci ze strany personálu. Zaměstnanci sociálních služeb se všemožně snažili zmírnit dopady sociální izolace seniorů, analyzovali situaci, jednotlivá opatření, která omezovala svobodu pohybu klientů mimo zařízení i přímo v zařízení. Na sociální zařízení byly kladené zvýšené nároky ohledně dezinfekce prostorů (Pospišil, 2020).

Důsledky pandemie

Nejzávažnějším důsledkem onemocnění covid-19 je především vliv na fyzické zdraví jedince. Celkově dochází ke ztrátě fyzické kondice, která se při omezení pohybu projeví nejrychleji na seniorech. Covid-19 nemá vliv jen přímo na fyzické zdraví, má nepříznivý vliv i na ekonomiku, dále pak na sociální, finanční a psychologické aspekty. Léčení pacientů s covid-19 vyžaduje soucitný a empatický přístup pečovatelského personálu, obdiv, uznání, pocit laskavosti, altruismus (Husain, 2020).

Stěžejními stresovými faktory, které přináší pandemie je samotná možnost nákazy koronavirem a vážnost a důsledky onemocnění. Seniori si tuto skutečnost uvědomují a jejich strach je přirozený. Dalšími faktory je sociální izolace, která se týká nemocných jedinců, ale i seniorů v karanténě, na které doléhá omezení osobních kontaktů s rodinou. Všechny tyto faktory mohou přinášet zvýšené riziko depresí, úzkosti, poruch spánku (Kučerová, 2021).

V pobytových sociálních službách byl od vypuknutí pandemie největší problém sociální distancování, omezování či úplný zákaz kontaktu s rodinou.

Cíl práce

Cílem výzkumu je deskripce a analýza kvality života seniorů ve vybraném domově pro seniory za současné pandemické situace covid-19 kvalitativní metodou (Nováčková, 2021).

Strategie výběru výzkumného vzorku

Ve výzkumu byla použita metoda záměrného výběru výzkumného vzorku v návaznosti na stratifikovaný výběr výzkumného vzorku se stanovením společných kritérií a podmínek. Následně byli komunikační partneři vybíráni podle výsledků Mini Mental State Exam (MMSE) tak, aby byli bez poruchy kognitivních funkcí a byli schopni komunikovat. Dalším kritériem bylo ukončení adaptačního procesu v zařízení, aby byla zaručena znalost prostředí a celkových podmínek života v domově.

Realizace výzkumu

Výzkum byl realizován v Domově pro seniory Světlo, se sídlem Drhovle 44, na pobočce v Písku. Rozhovory proběhly ve standardizovaném prostředí, tj. na jednolůžkových pokojích klientů, kde bylo zachováno maximální soukromí. Rozhovory byly provedeny se 6

ženami a 4 muži. Autorka se snažila, aby vzorek komunikačních partnerů byl genderově vyvážený, nicméně ve výzkumu převažovaly ženy. Vzhledem k tomu, že ve vybraném pobytovém zařízení žije více žen – 73 %. Bylo vybráno jen 10 komunikačních partnerů z daného zařízení, kteří se mohli zúčastnit výzkumu, protože ostatní komunikační partneři neodpovídali podmínkám stratifikovaného výběru výzkumného vzorku (Nováčková, 2021, s. 49–50).

Metoda analýzy dat

Přepsané rozhovory byly nahrány, analyzovány, kódovány s pomocí počítačového programu Atlas.ti, verze 9.0.20. Data byla kategorizována a axiálním kódováním byly určovány vztahy mezi jednotlivými kódy. Síťováním v programu Atlas.ti došlo ke zpracování kategorií a jednotlivých vztahů.

Limit výzkumu

Limitem výzkumu je skutečnost, že byl proveden pouze v jednom zařízení. Vhodné by bylo výzkum provést alespoň na úrovni např. Jihočeského kraje.

Výsledky výzkumu

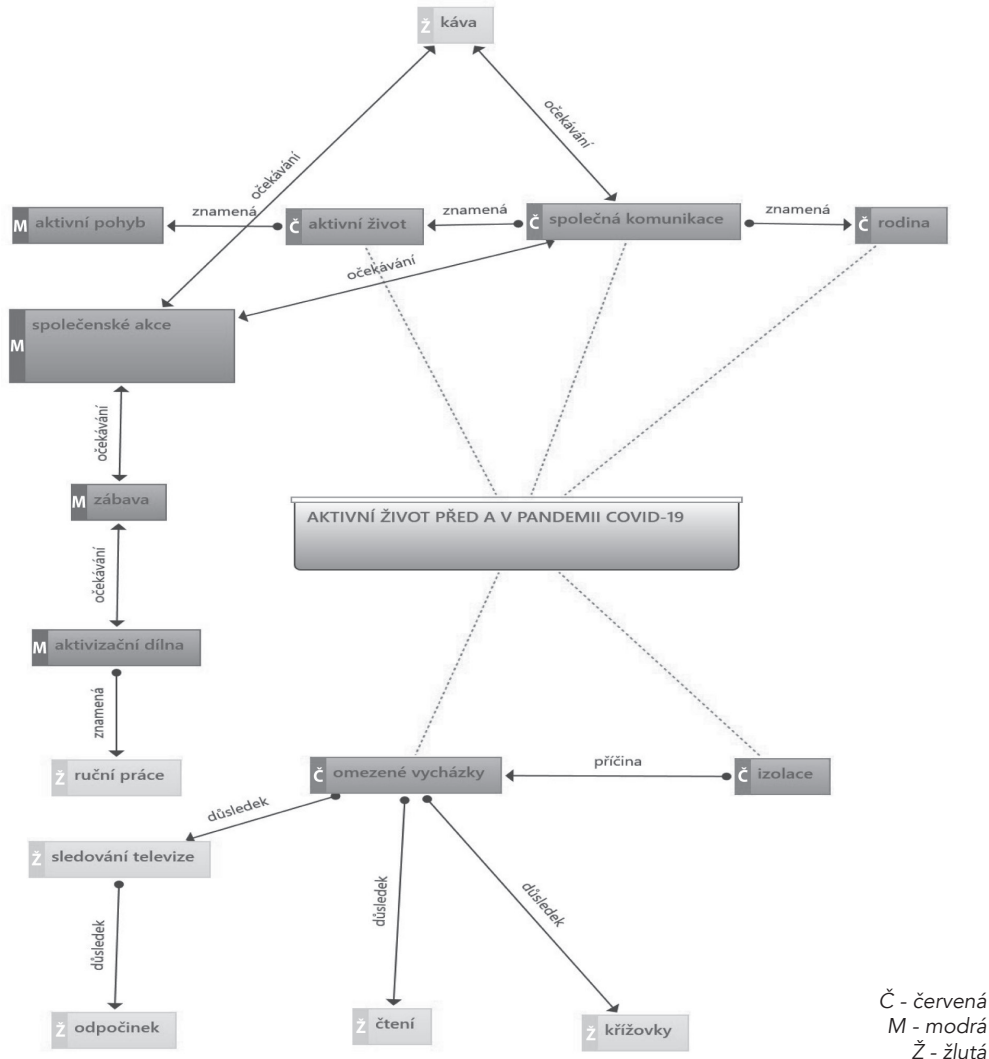
Tab. 1 Popis barevných legend ve všech použitých schématech z programu Atlas.ti, verze 9.0.20.

Použité značení – barevnost	Popis
Název kategorie	Světle šedý (v programu Atlas ti. nelze změnit barvu), odlišný rámeček, psáno kapitálkami.
Tmavě modrá barva (M)	Hlavní kódy – podkategorie.
Žlutá barva (Ž)	Kódy mající vztah k tmavě modré barvě – navazující kódy.
Červená barva (Č)	Kódy s velkou důležitostí, důraz kladen autorkou.

Zdroj: vlastní

AKTIVNÍ ŽIVOT SENIORŮ PŘED PANDEMIÍ A V PANDEMII COVID-19

Obr. 1 Kategorie 1 – Aktivní život před a v pandemii covid-19

Zdroj: vlastní výzkum

Kategorie byla vytvořena jako komparace aktivního života před pandemií covidu-19 a v době pandemie koronaviru.

Dílčí závěr

Komunikační partneři hodnotí život před pandemií jako aktivní, vzpomínají na fyzické aktivity, výlety, procházky po okolí, společenský život a všechny aktivity, které mohli provozovat se svojí rodinou. Blízkost rodiny, přátel, neomezovaný pohyb, ale i životní styl,

který měli, byl pro ně přínosný, pozitivní, naplňující, obohacující a přispíval ke kvalitě života. Pandemie covid-19 měla výrazný vliv na omezení společenských aktivit seniorů v pobytovém sociálním zařízení. Společenský a komunitní život, skupinová aktivizace seniorů i pobyt venku na čerstvém vzduchu je pro ně velmi důležitý jako prevence vzniku sociální izolace. Zvážit by se měl poměr prospěchu všech celostátních opatření a restrikcí ku riziku vlivu na seniory v pobytových sociálních zařízeních (Kalvach, 2020). Všichni komunikační partneři (100 %) pocítují výrazné omezení či ztrátu kontaktů s rodinou, chybí jim častý osobní a přímý styk s rodinou, na který byli zvyklí (Nováčková, 2021, s. 55).

HODNOCENÍ DOMOVA PRO SENIORY S NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ

Obr. 2 Kategorie 2 – Hodnocení domova pro seniory a návrhy na zlepšení

Zdroj: vlastní výzkum

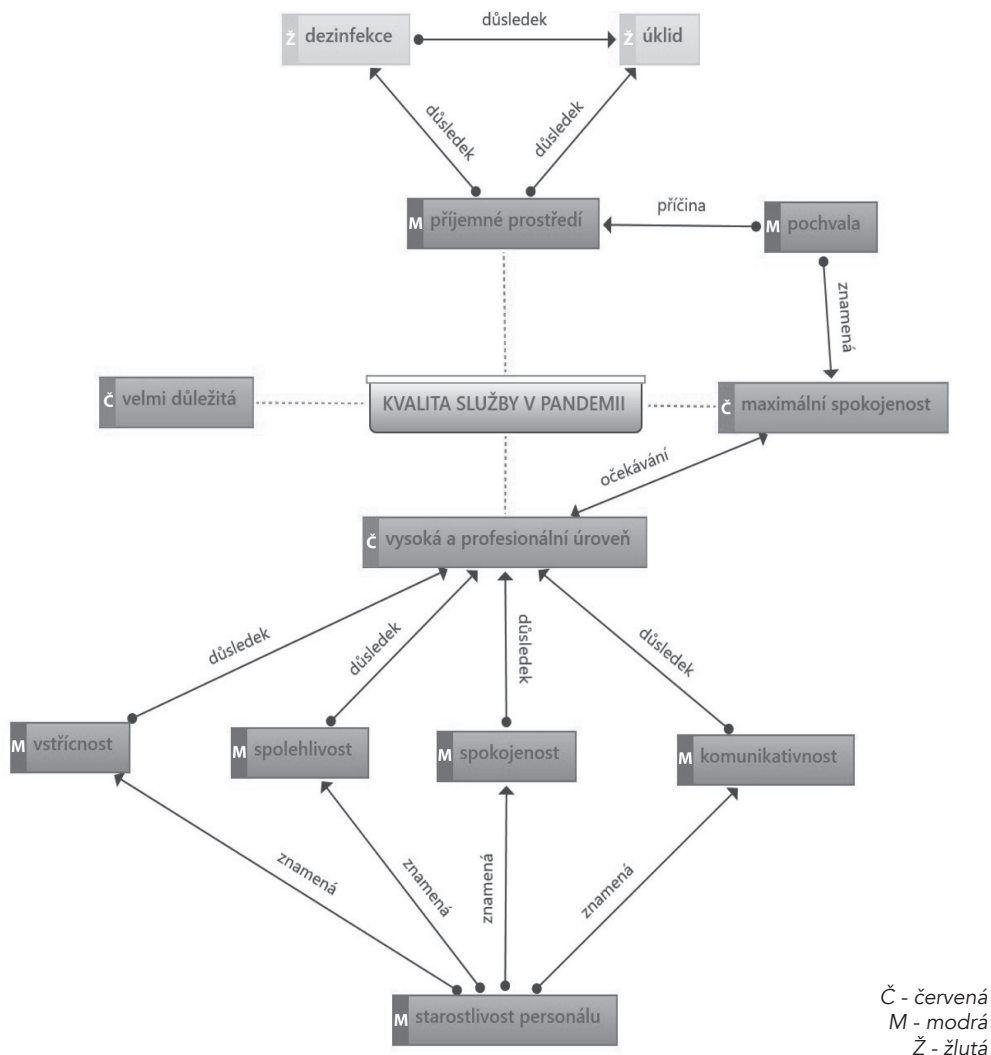
Dílčí závěr

Návrhy seniorů na zlepšení prostředí domova jsou spíše nadstavbou v poskytované zdravotně ošetrovatelské péči. Nejedná se o zásadní nedostatky či negativní hodnocení v rámci standardů kvality sociálních služeb. Zmiňovaná větší potřeba mužského personálu (shodně se vyjadřují 2 komunikační partneři) je obecným jevem v naší společnosti, kdy v sociálních službách je zaměstnána většina žen. Zaměstnávání v sociálních službách není genderově vyvážené.

Návrh na nákup elektronických toaletních či bidetových prkének (shodně se vyjádřili 2 komunikační partneři) je otázkou vybavení domova pro seniory a aktuálně není ve standardním vybavení pobytové sociální služby zřizované krajem. Nedostatek financí k zakoupení těchto moderních věcí je otázkou celkového financování sociálních služeb v naší republice, kdy je kladen důraz na efektivnost, účelnost a hospodárnost využití státních prostředků. Rozhodně návrh stojí za zvážení a výraznou měrou by přispěl ke zvýšení kvality sociální služby. Do budoucna by se tento sanitární doplněk mohl stát součástí standardního vybavení každého domova pro seniory v naší republice nebo vybraných domovů pro seniory s garantovaným nadstandardním vybavením domova. Senioři tímto návrhem poukazují na nové dělení sociálních pobytových služeb podle majetkových a příjmových poměrů jednotlivých klientů, které by mohlo být v budoucnu v naší republice (Průša a kol., 2021). Je velmi přínosné, že se nad touto problematikou, která ovlivňuje kvalitu života v sociálních pobytových službách, zamýšlejí sami klienti daného zařízení. Nadstandardní vybavení by přispělo ke zvýšení kvality poskytované ošetrovatelské péče v domově pro seniory a vedlo by ke zvýšení samotné kvality života seniorů. Celkové hodnocení domova je kladné, komunikační partneři domov pro seniory hodnotí velmi pozitivně, příjemně (Nováčková, 2021, s. 61).

KVALITA POSKYTOVANÉ SLUŽBY V PANDEMII COVID-19

Obr. 3 Kategorie 3 – Kvalita poskytované služby v pandemii covid-19

Zdroj: vlastní výzkum

Kategorie shrnuje kvalitu celé sociální služby za dobu pandemie koronaviru očima seniorů.

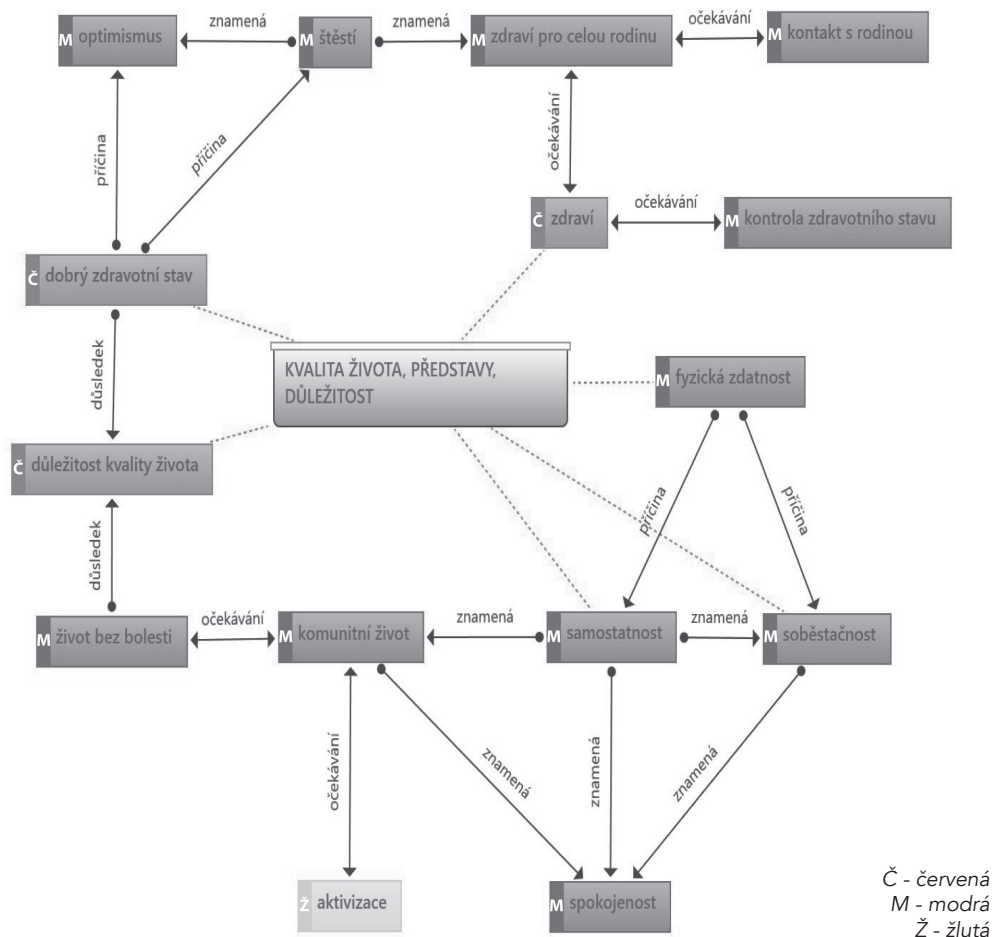
Dílčí závěr

Empatie a starostlivost personálu s jejich vstřícností, spolehlivostí, spokojeností a komunikačními dovednostmi značí na vysokou a profesionální úroveň personálu, která je výsledkem maximální spokojenosti seniorů ke kvalitě poskytované služby.

Senioři vnímají pozitivně zvýšenou péči i zájem personálu, stejně jako náročné požadavky na úklid a dezinfekci prostorů v době pandemické situace, které prostředí v domově dělají pro ně příjemným. Dílčím závěrem bylo zjištěno, že nastalá pandemická situace měla pozitivní vliv na zlepšení kvality sociální služby (Nováčková, 2021, 63–64).

KVALITA ŽIVOTA SENIORŮ, JEJICH PŘEDSTAVY

Obr. 4 Kategorie 4 – Kvalita života seniorů, představy, důležitost kvality života

Zdroj: vlastní výzkum

Kategorie vyjadřuje důležitost kvality života pro seniory a jejich představy o kvalitním životě.

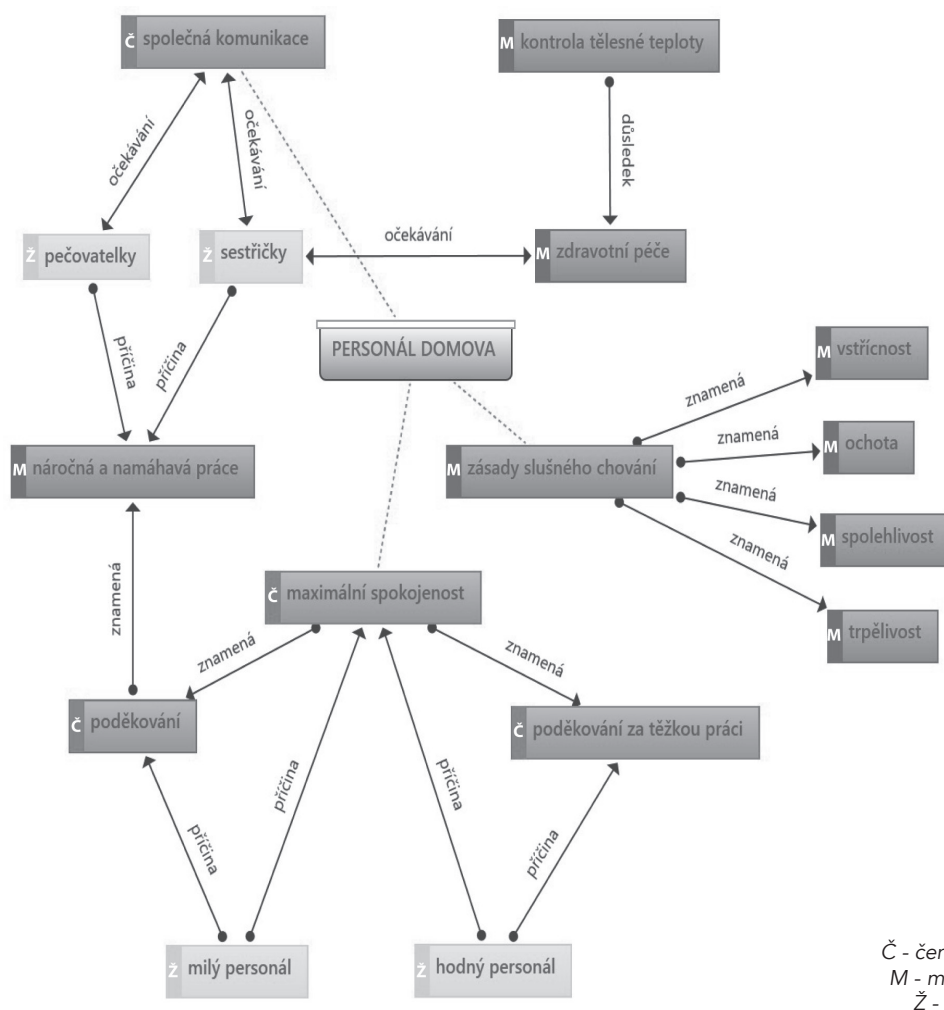
Dílčí závěr

Kvalita života představuje pro seniory velkou důležitost, je zde 100% shoda u všech komunikačních partnerů. Výzkumem nebyl potvrzen rozdíl v odlišném vnímání pojetí kvality života u žen a u mužů. Všichni komunikační partneři (100% shoda) si přejí dobré

fyzické zdraví, které je nejdůležitějším prvkem ve vnímání a prožívání kvalitního života ve stáří. Přesto, že je vnímání kvality života individuálně hodnoceno, senioři spojují všechny hlediska k hodnocení kvality života – medicínské, psychologické i sociologické dohromady. Při splnění všech hledisek a uspokojení potřeb, může být život považován, podle provedeného výzkumu, za kvalitní (Nováčková, 2021, s. 66).

PERSONÁL DOMOVA

Obr. 5 Kategorie 5 – Jak senioři vnímají personál domova

Zdroj: vlastní výzkum

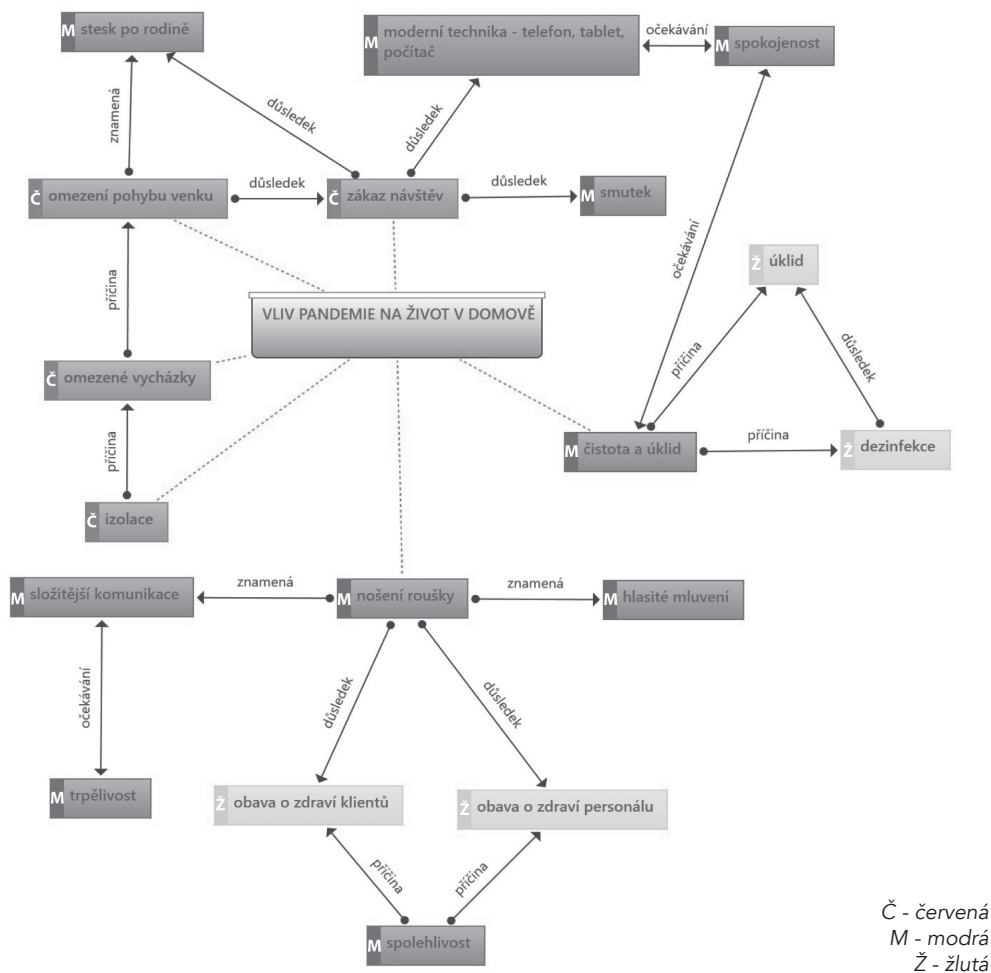
Jedná se o rozbor skutečnosti, jak senioři vnímají profesní chování a profesionální přístup zaměstnanců domova, jak interpretují osobnostní vlastnosti personálu a jaká mají očekávání

Dílčí závěr

Komunikační partneři vnímají personál domova jako zdravotní sestry a pečovatelky. Ostatní zaměstnanci zůstávají v pozadí, protože klienti domova s nimi netráví tolik společného času. 100% shoda komunikačních partnerů panuje ze vzájemných sympatií klientů a personálu domova, komunikační partneři oceňují vstřícný, trpělivý, ochotný a spolehlivý personál domova. Komunikační partneři očekávají společnou komunikaci s personálem. Stěžejní je pro ně i pravidelná kontrola zdravotního stavu, která byla zintenzivněna pandemií koronaviru. Komunikační partneři si uvědomují náročnost a namáhavost práce zdravotní sester a pracovníků přímé obslužné péče (Nováčková, 2021, s. 68–69).

VLIV PANDEMIE COVID-19 NA ŽIVOT V DOMOVĚ

Obr. 6 Kategorie 6 – Vliv pandemie covid-19 na život v domově

Zdroj: vlastní výzkum

Dílčí závěr

Veškerá opatření, např. zákaz vycházení, omezení pohybu venku, nošení roušek u personálu, protiepidemická opatření výrazně ovlivnila kvalitu života seniorů v zařízení. Provedeným výzkumem bylo zjištěno, že všichni komunikační partneři nejvíce pociťují ztrátu kontaktu se svými blízkými a omezení pohybu venku, která byla nařízena vládou a specifikována v doporučených postupech Ministerstva práce a sociálních věcí. V této souvislosti velmi kladně hodnotí empatický, vstřícný a trpělivý přístup personálu s individuálním přístupem ke každému jedinci (Nováčková, 2021, s. 72).

ZÁVĚR

Z provedeného výzkumu u vybraného poskytovatele je patrné, že u seniorů došlo ke změně kvality života a pandemická situace je ovlivnila. Pozitivně senioři hodnotili chování a jednání personálu ve vztahu k nim samotným, velmi ocenili zájem a vstřícný, empatický a profesionální přístup personálu po celou dobu pandemie, příjemné prostředí a celkové podmínky domova, ocenili zvýšené hygienické nároky na úklid a dezinfekci prostorů domova pro seniory. Všechny zmiňované rysy přispěly ke zvýšení kvality života seniorů v pobytovém zařízení za doby současné pandemické situace. Negativně kvalitu života seniorů ovlivnila sociální izolace a osobní ztráta častého kontaktu s rodinami, na který byli senioři zvyklí před propuknutím pandemie koronaviru. Sociální izolace, která může být zapříčiněna i ztrátou partnera, přátel, vrstevníků, byla nyní dávána do pozadí. Senioři vnímali sociální izolaci způsobenou pandemickou situací. Kontakt s rodinou před pandemií byl fakticky neomezený a neustálý. Senioři mohli trávit mimo pobytové zařízení neomezeně vycházky, návštěvy v domově pro seniory nebyly omezovány. Kontakt s rodinným prostředím a emocionální podpora je pro seniory v pobytovém sociálním zařízení nenahraditelná. Negativní skutečnost vnímání kvality života seniorů v současné pandemické situaci nemohl domov pro seniory žádným způsobem ovlivnit, protože sociální izolace seniorů byla dána vládními nařízeními, opatřeními Ministerstva zdravotnictví a doporučenými postupy Ministerstva práce a sociálních věcí.

Praktický přínos výzkumu autorka spatřuje ve skutečnosti, že se senioři zamýšleli nad svým dosavadním životem, hodnotili kvalitu svého života a prožívání, sumarizovali přínosy a negativa současné pandemické situace onemocnění SARS-CoV-2. Všechny uvedené faktory, které mají vliv na kvalitu života seniorů v domově pro seniory, by měly být pracovníky přímé péče zjišťovány od klientů, měly by pomoci při vyjasňování a stanovování osobních cílů a přání, očekávání, potřeb seniorů a měly by být individuálně posouzeny a vyhodnoceny. Provázanost všech zjištění vede ke kvalitní sociální službě, kde mohou senioři prožívat kvalitní život podle jejich představ a přání. Vzájemné porozumění mezi klientem pobytového zařízení a personálem má výrazný vliv na kvalitu života člověka. Výzkumem nebyl prokázán rozdíl ve vnímání kvality života seniorů v současné pandemické situaci u žen a u mužů.

Sociální služby jsou ukotvené v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů a jsou veřejností velmi sledované. Kvalita sociální služby přímo

souvisí s kvalitou života seniorů v domovech pro seniory. Vliv na kvalitu života seniorů zde sehrála současná pandemická situace onemocnění SARS-CoV-2. Pandemie nevratně zasáhla do života seniorů v období březen 2020 až únor 2021, které je zkoumáno ve výzkumu. Autorka výzkumu navrhuje doporučení pro praxi, která vyplynula ze studia literatury a z provedeného kvalitativního zkoumání:

1) Neizolovat a neomezovat seniory v pobytových sociálních službách na osobních kontaktech s rodinou.

Provedený výzkum potvrdil skutečnosti, že si senioři nejvíce přejí osobní setkávání s rodinou v době pandemie. Ani nejmodernější technika jim nemůže nahradit osobní kontakt, srdečné objetí a něžná pohlazení. Všechna rizika spojená s častým kontaktem s rodinou a možnou nákazou koronavirem si senioři uvědomují, ale chtějí je podstoupit.

2) Na celostátní úrovni by bylo vhodné prezentovat v odborných časopisech prožívání a kvalitu života seniorů v době současné pandemické situace.

Odborné články by pomohly k lepšímu pochopení široké veřejnosti o prožívání a pocitech, které ovlivňují kvalitu života seniorů v pobytových sociálních službách v době současné pandemické situace.

3) V souvislosti s pandemií koronaviru zvýšit obecné povědomí publikováním článků v odborných časopisech o významu aktivního stáří a stárnutí v domovech pro seniory a důležitosti fyzického pohybu pro zdraví a kvalitu života v době současné pandemické situace.

Aktivní život, pohyb a pobyt na čerstvém vzduchu výraznou měrou ovlivňují kvalitu života a pro seniory v pobytových sociálních službách jsou prioritní a absolutně nezbytné.

4) Zvýšit finanční prostředky z dotačních titulů na možnosti investovat do nadstandardního vybavení domovů pro seniory (např. inteligentní toaletní prkénka), která by vedla ke zvýšení kvality života v domovech pro seniory.

V aktuálně vypsanych dotačních titulech není prostor pro investice do nákupu nadstandardního vybavení pro klienty v domovech pro seniory vzhledem k velké finanční náročnosti na pořízení a následných nákladech, které by vznikly například na povinné revize a případné opravy. Sociální služby nemají dostatek finančních prostředků na úhradu obdobných nákladů z běžného rozpočtu, který slouží na provoz pobytové služby. Nákup takového vybavení by však přispěl k výraznému zlepšení kvality života seniorů. Jako možnost řešení se jeví spoluúčast klienta na tomto specifickém vybavení, ale po zvážení technické náročnosti a dostupného materiálně technického standardu většina domovů pro seniory tento záměr nerealizuje. Další možností pořízení zmíněného vybavení může být například dar, ale revize jsou velmi nákladné a management organizace od těchto záměrů většinou upouští. Další možností může být zvážení, při plánované výstavbě nových domovů pro seniory, investice do nadstandardního vybavení.

Přestože nevíme, jak dlouho bude pandemická situace koronaviru ovlivňovat naše životy, životy seniorů, životy našich rodičů a prarodičů, měli bychom se zamýšlet do budoucna, jak chceme podobné situace, které výrazně ovlivňují kvalitu našeho života, vnímat, řešit a vyhodnocovat (Nováčková, 2021, s. 77–79).

Literatura

HUSAIN, A. *Coronavirus pandemic effects, prevention & management*. India: The readers paradise, 2020. ISBN-9789389990317 (e-book).

KOLEKTIV AUTORŮ APSS ČR, 2020. *Management a kvalita sociálních služeb*. Tábor: Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky. ISBN: 978-80-88361-06-0.

MALÍK HOLASOVÁ, V. *Kvalita v sociální práci a sociálních službách*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4315-8.

MÜHLPACHR, P. *Základy gerontologie*. Brno: MSD, 2008. ISBN 978-80-7392-072-2.

PILÁT, M. *Komunitní plánování sociálních služeb v současné teorii a praxi*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0932-4.

PRŮŠA, L. a kol.: *Dlouhodobá péče nejen v České republice*. Tábor: Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, 2021. ISBN 978-80-88361-09-1.

VAŽUROVÁ, H. a MÜHLPACHR, P. *Kvalita života*. Brno: MU Brno, Pedagogická fakulta, 2005. ISBN 80-210-3754-7.

Právní předpisy

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Odborné časopisy

KALVACH, Zdeněk. Výzva k zastavení ageismu a věkové diskriminace v době koronaviru. *Rezidenční péče: odborný čtvrtletník pro management ústavů sociální péče*. Praha: Marcom, 2020, roč. 16, č. 3, s. 10–11. ISSN 1801-8718. Dostupné také z: <http://www.rezidencnipece.cz>.

KUČEROVÁ, Hana. Covid-19 a duševní poruchy, část I. *Florence: časopis moderního ošetrovatelství*. Praha: Galén, 2021. roč. 17, č. 1, s. 20–21. ISSN 1801-464X.

LUSKOVÁ, Daniela. Blízká budoucnost v sociálních službách. *Sociální služby: odborný časopis*. Tábor: Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky, 2020, roč. 22, č. 06–07, s. 27. ISSN 1803-7348.

POSPÍŠIL, David. Postup pro ochranu zranitelných osob je připraven. *Rezidenční péče: odborný čtvrtletník pro management ústavů sociální péče*. Praha: Marcom, 2020, roč. 16, č. 3, s. 10–11. ISSN 1801-8718. Dostupné také z: <http://www.rezidencnipece.cz>.

Elektronické zdroje

BALOUN, Ingrid a Miloš VELÍMSKÝ. *Validizované dotazníky PedsQLTM pro hodnocení kvality života u dětí a jejich rodin*. Sociální vědy a zdraví. Kontakt XX/2. České Budějovice, 2018, 168-174. ISSN 1804-7122 (online). [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.1016/j.kontakt.2018.04.003>

MÁTĽ, Ondřej, ed. a JABŮRKOVÁ, Milena, ed. *Kvalita péče o seniory II: řízení kvality dlouhodobé péče v mezinárodním srovnání* [online - pdf]. 1. vyd. Praha: Galén, 2007. [2020- 01-09]. ISBN 978-80-7262-524-6. Dostupné z: <http://archiv.crho.org/archiv/2/062.pdf>.

Diplomová práce

Nováčková, Š. *Kvalita života seniorů v zařízení pobytových sociálních služeb v době současné pandemické situace na příkladu vybraného poskytovatele*. Opava: Slezská univerzita, Fakulta veřejných politik. 2021. Vedoucí práce M. Pilát.

Kontakt

Mgr. Šárka Nováčková
s.novackova@email.cz